

רבי חזקיה פתח

כתיב כשושנה בין החוחים. מאן שושנה מהי שושנה. דא כנסת ישראל. בגין דאית שושנה ואית שושנה לפי שיש שושנה ויש שושנה מה שושנה דאיהי בין החוחים אית בה סומק וחווור מה שושנה שהיא בין החוחים יש בה אדום ולכן אופך כנסת ישראל אית בה דין ורחמי אף בכ"י יש דין ורחמים. מה שושנה אית בה תליסר עליון יש בה י"ג עלים אופך כנסת ישראל אית בה תליסר מבולין דרחמי אף בכ"י יש י"ג מידות הרחמים דסחרין לה מכל סמרהא הסובבים אותה מכל צידיה. אופך אלהי"ם דהכא אף אלהי"ם כאן משעתא דאדכר משעה שנוכר אפיק תליסר תיבין לסחרא לכנסת ישראל ולנמרא לה הוציא י"ג תיבות לסבב את כ"י ולשמור עליה. ולכתר אדכר זמנא אחרא ואח"כ נוכר פעם נוספת אמאי אדכר זמנא אחרא מדוע נוכר פעם נוספת בגין לאפקא חמש עליון תקיפין דסחרין לשושנה כדי להוציא חמש עלים חזקים הסובבים את השושנה. ואינון חמש, אקרון ישועות וחמש אלו נקראים ישועות. ואינון חמש תרעין ואלו חמשה שערים. ועל רזא דא כתיב, כוס ישועות אשא, דא כוס של ברכה. כוס של ברכה אצטרך למהוי

רבי חזקיה פתח ח"ל בספר רמשיק אליעזר: וכן להשמיענו בלשון ר' חזקיה שכל מי שמתחיל ללמוד בדברי זהר הקדוש הזה או שיבא איהו איש כשר לפרש איהו מאמרי הזהר, לזה האיש נותנים לו מאת השי"ת חיווק גדול משני עולמות מעולם עליון ומעולם הזה כי ב"יה ה' צור עולמים זהו אותיות חזק י"ה, שהאיש הזה (רבי חזקיה) פתח ואמר בסייעתא דשמיא אע"פ שנראה לו במקצת איהו פעמים שהוא כשושנה בין החוחים, אל ישגיח על זה חזק ותחזוק בכח הא"ס ב"יה וכ"ש. ועוד נראה שר' חזקיה פתח שער הזהר הזה לכבוד השכינה הקדושה שהיא בגלות בין החוחים להראות לה שאפילו בגלות, בגיה בני ישראל הקדושים מעטרין לה ע"י למדס בתורה הקדושה בתכשיטין שלה כמראה של שושנה שיש בה כמה גוונים נאים ויפים. וא"ת למה אמר כאן לשון ר"ח פתח ולא פתח ר"ח או אמר ר"ח? אלא, כשארס פותח ללמד דברי הזהר בחזקת לבבו מתוך חמידא דאורייתא שנתעורר בליבו, או כדאי בחזקת הזהר פותח שערי רחמים עליו וכן נותנים לו חלקו ממה שקיבל בהו סיני. וא"ת למה אמר לשון כתיב והיה ר' לומר ר' חזקיה פתח כשושנה וכו' כמו שאמרו בשאר מקומות? וכן נמי לקמן אצל רשב"י ר"ש פתח הנצנים נראו בארץ וכו'. אלא לשון כתיב פרושו חקיקה שיהיה נחקק בלב כל ישראל שלומדים דברי הזהר הקדוש הזה כל מה שגמרו לו. ועוד שיהיה נחקק בלב כל ישראל לידע בלי שום שכחה שבעת הגלות שושנה שכינה הקדושה הוא בגלות בין החוחים, להתחנן ולהתפלל על זה ומחמת שיש יראה גדולה למי שנכנס לעיני בעניני סודות של דברי הזהר הקדוש, לזה התחיל ר' חזקיה פתח כתיב, ר"ל שהתחיל ללמוד בחזק י"ב בכח א"ס ב"יה שבדאי יהיו נחקקין בלבן כל דברי הזהר הקדוש ותעשה בכל עת רצון קונן ית"ש ויהיה בסייעתך שלא יעלה עליך שום ניגוד התגברות רע מן החיצונים, ולא עוד אלא שאין יכולין להתגבר עליך וכולם ימתקו באור חיות ורצון הא"ס ב"יה כי כל הפחד והיראה של לימוד סודות התורה הוא אינו אלא למי שיש לו איהו ישות מגובה הלב שבו והולך חמדי ברמות רוחו בגדלות ובגאווה. אבל מי שהוא בעצמו איך ממש וספל רוח, אינו צריך שיהיה לו שום פחד. ולא עוד אלא שיהיה בכל עת ממחזדי חקלא.

נ פ ש

ביאור המאמר

י ד י

ברא אלהי"ם אפיק תליסר תיבין לסחרא לכנסת ישראל ולנמרא לה הוציא אימא עילאה הנקראת אלהי"ם י"ג תיבות שהן: את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח, הרי י"ג תיבות משם אלהי"ם הראשון עד שם אלהי"ם השני, לסבב את כ"י ולשמור עליה מפני החיצונים. ולכתר אחר י"ג תיבות אלה אדכר זמנא אחרא הזכיר פעם נוספת שם אלהי"ם אמאי אדכר זמנא אחרא מדוע נוכר פעם נוספת, היה יכול לכתוב ורוח מרחפת על פני המים, אלא בגין לאפקא חמש עליון תקיפין דסחרין לשושנה כדי להוציא חמש עלים חזקים הסובבים את השושנה. ובשושנה הנשמית אלו הם חמש עלים ירוקים סביב לשושנה. והרמז לכך הוא חמש התיבות בין שם אלהי"ם השני לשם אלהי"ם השלישי והן: מרחפת על פני המים ויאמר. וחמש תיבות אלה הם כנגד ה"ג שנתן הו"א לנוקבא ביסוד שלה שמהם נבנה כל בנינה ואינון חמש וחמש גבורות אלו אקרון ישועות נקראים ישועות לפי שמושעות את המלכות מפני החיצונים. ואין ה"ג אלו מושעות את המלכות אלא כשהם מתחברות עם ה"ח העליונים ואז ה"ג נקראות ישועות. ולפי"ז נסביר הפסוק: א"ל ישועתי אבטח ולא אפחד. א"ל הוא החסד שמשם באים ה"ח למלכות. ישועתי הם ה"ג של בנין המלכות. ובה"ג אלה אבטח ולא אפחד מן החיצונים. וכל זה ע"י עזי, הוא אבא. וחמרת הוא אימא. ואז ויהי לי ה"ג לישועה. ואינון חמש תרעין וה"ג אלו הם חמשה שערים. והענין הוא כי גם הגבורות וגם החסדים מתפשטים תחילה מאימא אל חסד ז"א עד הוד. ומחסד עד הוד יש חמש ספירות הנקראים חמשה שערים שמשם יוצאים החסדים והגבורות אל המלכות לאחר שנכללים ביסוד. ועל רזא דא כתיב, כוס כר"ס בגמטריא אלהי"ם הוא המלכות. ישועות הם ה"ג מנצפ"ך הניתנים לה מהו"א ישועות

רבי חזקיה פתח. כתיב כשושנה בין החוחים נסביר ענין שושנה וענין החוחים. ידוע כי המלכות יצאה בתחילת הבריאה בבחינת נקודה אחת היא-כתר דמלכות, כלומר, כתר שלה. והמלכות היתה עומדת עם הו"א אב"א מפני שאם היתה עומדת פב"פ החיצונים היו יכולים לינוק מהאחוריים שלה. והחיצונים הללו הם ענין החוחים המוכזרים כאן, והשושנה היא כנסת ישראל בחינת המלכות בהיותה נקודה אחת. ושואל מאן שושנה מה היא השושנה, כלומר, לאיזה כוונות כיוון שלמה המלך כשאמר פסוק זה ועונה דא כנסת ישראל שהכוונה היתה לכ"י. ולכאורה צ"ל על איזו מדרגה מדבר כאן, שהרי מצינו בוהר שכ"י הוא בחינת הבינה, ובמקומות אחרים בכתבי האר"ל שכ"י הוא בחינת המלכות שכינה תתאה. לכן ממשיך: בגין דאית שושנה ואית שושנה לפי שיש שושנה ויש שושנה ר"ל מדרגות שונות בשושנה. ועיין בעיונים ד"ה כשושנה. מה שושנה דאיהי בין החוחים אית בה סומק וחווור מה שושנה שהיא בין החוחים יש בה גוון אדום שהוא מצד השמאל וגוון לבן מצד הימין אופך כנסת ישראל היא המלכות אית בה דין ורחמי יש דין מצד השמאל ורחמים מצד הימין שהרי המלכות נבנית מגבורות וחסדים. מה שושנה הנשמית אית בה תליסר עליון יש בה י"ג עלים אופך כנסת ישראל השושנה העליונה אית בה תליסר מבולין דרחמי אף בכ"י יש י"ג מידות הרחמים. ומכלין הם מידות כלים מלאים רחמים כמו איפת צדק מתרגם מכלין דקשומ (ויקרא י"ט ל"ו) ואלו הכלים הם שמות של י"ג מידות דסחרין לה מכל סמרהא הסובבים אותה מכל צידיה. ועיין עיונים ד"ה י"ג מכלין דרחמי. אופך אלהי"ם דהכא אף אלהי"ם כאן, הדיינו בראשית ברא אלהי"ם היא אימא עילאה משעתא דאדכר משעה שהזכיר צידוף של בראשית

כשושנה יש כמה מיני שושנה. יש שושנה הצומחת בין החוחים והיא בחינת המלכות

בקטנותה שהיא נקדה אחת, בחינת הכתר שלה. והענין הוא שבמצב זה ט' הספירות שלה אינם באצילות אלא נמצאים בכריאה. ולכן אומר שהשונה בין החוחים, כלומר, ט' הספירות שלה נמצאים בכריאה. ויש שאינה בין החוחים והיא בגולות שלה בורה מכל עשר ספירות והיא בחינת הבינה. וכמו שבכונה עילאה אין חיצונים סביבה כי הם יראים לגשת אליה, כך הוא כאשר המלכות במצב של גדלות. לפי זה מדובר כאן בשושנה העומדת בין החוחים, הוא כ"י בחינת המלכות בקטנות. ואומר לנו ר"ח כאן שאל תטעה לומר שמדובר כאן בשושנה עילאה היא בחינת הבינה שהיא ענין המלכות בגדולתה שאז עומדת במלא קומתה כפי"ע עם הו"א, אלא מדובר כאן בשושנה תתאה שעומדת בין החוחים.

י"ג מכליל דרחמי כתב כזה פרשת נשא דף ק"ל פתח רשבי"ו ואמר, אוי למי שמושיט ידו בדיוקנא היקר העליון של א"א הנסתר והסתום מכל. דיוקנא שהוא תלוי בשערותיו עד שטבור הלב. למדנו בספרא דצניעותא שזקן ההוא יוצא מתחת אחנוי סביב הפה הקדוש ויורד ועולה ומכסה את עור הפנים ויורד בשוה ומכסה עד שטבור של הלב. ובו נחלים י"ג מברעים הנוכצים של שמן המשחה הטוב, ובי"ג תיקונים היא מתחננת.

בשני מקומות מוזכרים י"ג מידות הרחמים. מה שאמר משה רבינו ע"ה בפרשת כי תשא הם: א. אל. ב. רחום. ג. חנון. ד. ארך. ה. אפים. ו. רוב חסד. ז. ואמת. ח. נוצר חסד. ט. לאלפים. י. נושא עון י"א. ופשוט י"ב. וחטאה י"ג. ונקמה. ומה שאמר מיכה והם: א. מי אל כמוך. ב. נושא עון. ג. ועובר על פשע. ד. לשאירת נחלתו. ה. לא החזיק לעד אפו. ו. כי חפץ חסד הוא. ז. ישוב ירחמו. ח. יכבש עונותינו. ט. ותשליך במצלות ים כל חטאתם. י. תתן אמת לעצמך י"א. חסד לאברהם י"ב. אשר נשבעת לאבותינו י"ג. מימי קדם.

וענין הדיוקנא הוא כלל ההארות היוצאות מא"א שהוא החסד הגדול ופונה אל הדיא שהוא חוננת החסד דין ורחמים (חרי"ה) ופניה זו היא ענין המתקת הדינים.

וענין יידי נפש כוונת התפלה חלק א' עמ' רי"כ"ח והענין מוסבר שם בהרחבה.

כוס של ברכה כתב הארז"ל שכוס של ברכה צריך ליתן על חמש אצבעות של יד ימין ולא יסייע ביד שמאל כלל. והוא בעת אמירת ברכת המזון, אבל בתחילה כשאומר הב לן ונברך, צריך לקבל בשתי ידיו מולות. ומשהתחיל לברך צריך לטקל יד שמאל מהכוס ולא יסייע כלל ביד השמאלית בכל ברכת המזון עד גמירא. וכן עמידת הכוס בחזרה על השולחן לא יסייע כלל ביד שמאלית אלא יעמיד הכוס ביד ימין לכד.

וההסבר הוא כי הכוס היא המלכות ויושבת על יד ימין על חמש אצבעות הוא ענין הי"ג שהם ישועות שלה. וכך הוא כששונה העליונה שיושבת על ה' עלים קשים שהם הי"ג שלה.

על חמש אצבעין ולא יתיר כוס של ברכה צריכה להיות על חמש אצבעות ולא יותר כגוונא דשושנה דיתבא על חמש עלין תקיפין דוגמא דחמש אצבעין כמו שושנה היושבת על חמשה עלים תקיפים, דוגמת חמש האצבעות. ושושנה דא איהי כוס של ברכה ושושנה זו היא כוס של ברכה.

מאלהי"ם תנינא עד אלהי"ם תליתאה חמש תיבין מאלהי"ם השני עד אלהי"ם השלישי יש חמש תיבות. מכאן ולהלאה, אור דאתברי ואתגניזי אור שנברא ונגנו ואתכליל בברית ההוא דעאל בשושנה ואפיק בה זרעא ונכלל בברית ההוא שנכנס בשושנה והוציא בה זרע. ודא אקרי וזה נקרא עץ עושה פרי אשר זרעו בו. וההוא זרע, קיימא באות ברית ממש ואותו זרע קיים באות ברית ממש.

וכמה דדיוקנא דברית אודרע בארבעין ותרין זוגין דההוא זרעא וכמו שצורת הברית נזרעה כמ"ב זיווגים מאותו הזרע כך אודרע שמא גליפא מפרש, בארבעין ותרין אתוון דעוכרא דבראשית כך השם החקוק והמפורש נזרע כמ"ב אותיות של מעשה בראשית. בראשית. ר' שמעון פתח, הנצנים נראו בארץ. הנצנים דא עוכרא דבראשית הם מעשה בראשית. נראו בארץ. אימתי, ביום השלישי. דכתיב ותוצא הארץ, כדן ואו נראו בארץ. עת

י ד י ד

ביאור המאמר

נ פ ש

אשא ענין הישועות מתקשר אל כוס של ברכה היא המלכות והישועות שומרים עליה. ולכן כוס של ברכה ברכה היא ענין המלכות אצטרך למהוי על חמש אצבעין ולא יתיר כוס של ברכה צריכה להיות על חמש אצבעות כנגד ה"ג הם ענין הישועות כנ"ל, ולא יותר. ועיין בעיונים ד"ה כוס של ברכה. כגוונא דשושנה כמו השושנה העליונה דיתבא על חמש עלין תקיפין היושבת על ה"ג. דוגמא דחמש אצבעין ולמטה רומז בה' אצבעות. ושושנה דא איהי כוס של ברכה ושושנה זו היא כוס של ברכה כנ"ל.

מאלהי"ם תנינא מתיבת אלהי"ם השניה, כלומר, מהתיבה ורוח אלהי"ם מרחפת עד אלהי"ם תליתאה הוא ויאמר אלהי"ם חמש תיבין יש חמש תיבות. והכוונה כנגד ה' שערים המתפשטים בספירות חג"ת נ"ה. מכאן מהתיבה אלהי"ם ולהלאה שנאמר יהי אור ויהי אור, הכוונה לאור דאתברי ואתגניזי אור זה הוא אור הגנוז, דהיינו שנברא ונגנו והוא מאיר מסוף העולם ועד סופו, כלומר, מראשית החסד עד המלכות ואתכליל בברית זה שאומר שנכלל בברית, דומה לו ארז"ל בחגיגה (דף י"ב.) אור שברא הקב"ה במעשה בראשית נגזו לצדיקים לעת"ל, והיסוד הוא הצדיק הנוכח כאן. ועיין בעיונים ד"ה אור הגנוז. ההוא דעאל בשושנה ואפיק בה זרעא לאור שנכנס בשושנה והוציא זרע. והכוונה לה"ג שהו"א נתן בנוקבא בראשונה ובה הכין אותה להוציא זרע. ודא אקרי ופעולה זו של הו"א עושה את המלכות להקרא עץ עושה פרי כי כעת המלכות ראויה לכך, ומה שנתן בה בראשונה קיים אצלה תמיד. וההוא זרע ענין הזרע הוא כ"ב אותיות התורה ועוד ה' אותיות מנצפ"ך שמהם נעשה הכלי של יסוד צדיק בין בו"א ובין בנוקבא. וכפי שאמרנו, ביסוד דו"א נכללים האותיות הללו, ומהו"א יש למלכות גם כן הכ"ב אותיות הללו וה' אותיות מנצפ"ך. לכן אומר שהזרע הזה, שהוא כ"ב האותיות קיימא באות ברית ממש נמצא במלכות באות ברית שלה. ביסוד שלה. וכמה דדיוקנא דברית וכמו שצורת הברית של אבא

עילאה אודרע נתן שפע באימא עילאה בארבעין ותרין זיווגים שהוא ענין שני שמות אהי"ה אהי"ה העולים בנמטריא מ"ב או בשמות יהי"ו יהי"ו העולים מ"ב. וכל האורות היוצאים מהשמות האלו נכללים בארבעין ותרין זוגין דההוא זרעא כמ"ב זיווגים מאותו הזרע היוצא מאבא לאימא. ועיין בעיונים ד"ה דיוקנא דברית. כך אודרע כך למטה בכריאה העולם נזרע שמא גליפא מפרש כך נזרע למטה השם הקדוש המפורש בארבעין ותרין אתוון דעוכרא דבראשית כמ"ב אותיות של מעשה בראשית שהם האותיות אב"ג ית"צ של אבא ככת. והענין הוא כי בריאת העולם נעשה ע"י שם של מ"ב והוא נרמז באותיות שמתכת בראשית עד אות ב' של ובהו, והו ענין המ"ד, הסיפה שהדוכרא נתן. לעומת המ"ד, הסיפה דנוקבא היא המ"ן, והוא אותיות אהה"ע ב' פעמים מ"ב. וסיפה זו, המ"ן, כלולה מב' סיפות כפי שאמרנו אין לך סיפה יורדת מלמעלה, הוא המ"ד, שאין סיפיים סלקין כנגדה, הוא ענין המ"ן. וב' הסיפות הללו הן אותיות אהה"ע בנמטריא פ"ד הוא ב"פ מ"ב כנ"ל. בראשית כאן התחיל רשבי"ו לפרש תיבת בראשית על דרך הסוד. ר' שמעון פתח בכל מקום שנאמר פתח, כנראה ישב עם חברים וכל אחד דרש בפסוק מהתורה, ורשבי"ו היה הפותח. עוד י"ל שעל ידי הדרושים שלו היה פותח כל העולמות ע"י אתערותא דלתתא שלו.

הנצנים הם ו"ק דו"א. ועיין בעיונים ד"ה הנצנים נראו בארץ. נראו בארץ בראשית גילוי רצונו לברוא העולמות, כלומר, כשעלה ברצונו לברוא העולמות, או אותם ו"ק דו"א נראו בארץ היא המלכות. ואומר נראו, כי הנצנים הללו לא היו שם תמיד. הנצנים הם ו"ק דו"א, ששת ימי החול שבהם היה עוכרא דבראשית מעשה בראשית, בר"א שית". ובע"ה בפרשת בראשית נרחיב הדיבור על זה. אימתי אותם ו"ק נראו בארץ ביום השלישי לפי שרק ביום השלישי התחיל הקב"ה לעשות הכנה בארץ שיהיה לה כלי לקבל הזרעים ולהוציא אח"כ הזרע לשאר עולמות. ולכן אמר רשבי"ו אימתי נראו בארץ, ביום השלישי לאחר

י"ג י"ד

הזמיר הגיע. דא יום רביעי, דהוה ביה שהיה בו זמיר ערצים, מארת חסר. וקול התור, דא יום חמישי, דכתיב ישרצו המים וגו', למעבד תולדות לעשות תולדות. נשמע. דא יום ששי, דכתיב נעשה אדם, דהוה עתיד למקדם עשיה לשמיעה שעשו להקדים נעשה לנשמע דכתיב הכא נעשה אדם, וכתיב התם נעשה ונשמע. בארצנו. דא יום שבת, דאיהו דוגמת ארץ החיים.

ד"א הנצנים. אלן אינון אבהן, דעאלו במחשבה אלו האבות שעלו במחשבה ועאלו בעלמא דאתי ואתגניזו תמן ונכנסו בעוה"ב ונגזו שם. ומתמן נפקו בגניזו ומשם יצאו בגניזא ואממירו גו נביאי קשוט ונחבאו בתוך נביאי האמת. אתיליד יוסף, ואממירו ביה נולד יוסף ונחבאו בו. עאל יוסף בארעא קדישא ונציב לון תמן נכנס יוסף בארץ הקדש והקים אותם שם וכדין נראו בארץ ואתגלו תמן ואו נראו בארץ ונתגלו שם. ואימתי אתחזון ואימתי נראו בשעתא דאתגלי קשת בעלמא בשעה שהקשת נראית בענן דהא בשעתא דקשת אתחזי

אור הגנוז ענין אור הגנוז הוא האור הראשון שותחלתו ביסוד אבא, וראשית התגלותו היה בחסד דאבא. ואח"כ אתגניז באימא, כלומר, שאבא טמיר ונגיז תוך אימא והיינו נה"י דאבא נגזו בנה"י דאימא. ואח"כ אתכליל בת"ת ומשם ירד ליסוד דז"א חוה שאומר כאן ואתגניזו בבית. והז"א נתן לנוקבא את ההארות האלו בכיווג הראשון ועל זה ארז"ל שבביאה הראשונה עושה אותה כלי לפי שמכאן ואילך יכולה להתעבר ולקבל טיפות מזיונים אחרים. ואותם ה"ג שקבלה בכיווג הראשון עם הז"א נשארים בה תמיד. לפי"ז מוכן ההמשך ואפיק בה ורצא.

דיוקנא דברית אודרע במ"ב זיווגין. להלן מתוך המקדש מלן: ח"ל הרב הנה אחר שהיה זיווג עליון דארץ בחכמה שבו שהיא מוחא סתימאה עם בינה שהיא הגרון, וירדה הטיפה משם ע"ב דחכמה דארץ ועברה דרך שם ס"ג מעבר בעלמא וירדה למ"ה וב"ן דחכמה דארץ ושם קיבלה שורש משניהם והוא שורש זיו"ן.

ונודע כי כל טיפה הוא שם יה"ו שבאה מחב"ד. ותכלש שם יה"ו דע"ב בשם יה"ו דמ"ה ושם יה"ו דמ"ה בשם יה"ו דב"ן שהוא יר"ד ה"ה ו"ו גימטריא מ"ב. ואין לך טיפה יורדת מלמעלה שאין ב' טיפות עלות כנגדה. והנה בגרון דאימא שהיא בינה שבו, יש ששה אה"יה: ב' אה"יה דירד"ן בני ראשונות חב"ד, וב' דאלפ"ן בחג"ת, וב' דהג"ן בנה"י. ומ"ן עולים ממטה למעלה, ותלכשו ב' אה"יה דהג"ן בבי אה"יה דאלפ"ן ודאלפ"ן בירד"ן. ואה"יה דירד"ן פשוט ומלא ומליה דמליה הוא מ"ב אותיות עם הכולל. והטיפה דדכורא נכללת בנוקבא, הרי ב' אה"יה הם ב"פ מ"ב.

וממשיך הארז"ל, חיש כפרשת בראשית וכמה דיוקנא דברית אודרע במ"ב זיווגין. פירוש, שהיסוד דארץ הנקרא ברית נודרע בו מ"ב זיווגין, ר"ל ב' פעמים מ"ב.

הניצנים נראו בארץ הניצנים הם ששת הימים הראשונים שהם כנגד ר"ק ובהם דוקא יש מקום לעבודה שהרי ביים השבת אין עבודה ואין בירורים. ואכן הניצנים הם ששת הקצות שהם ששת ימי החול שבהם היה עובדא דבראשית.

והנה קודם שחטא אדה"י היו כל העולמות למעלה במקומם בחיקונם, ואחר שחטא ירדו כל העולמות ממקומם. וכונת היירדה הזו הייתה כדי לברר בירודו ו' המלכים שבכללם הן כל העולמות, והבירור הזה נעשה רק בימי החול כי אז הותרה המלאכה והוכר הביור והחיקון בכל המציאות של דצח"ם. והעולמות שהיתה בהם נפילה, מתלבשים בימי החול במדרגת התחתונים שבעולם העשיה שהם ל"ט מלאכות ותולדות וע"י קיום המצוות מתבררים אותם העולמות שנפלו. והנפילה הייתה גם ביות של האצילות ואף הם מתלבשים למטה בימי המעשה.

וכת הבירור הזה אינו רק ב"א לכן ר"ק

נ פ ש

ביאור המאמר

י י ד

העולם בהשקט ושלוה אין שטן ואין פגע והיה זיווג הו"ן פכ"פ בתמידות כמו או"א. וכך יהיה לעת"ל בב"א.

ד"א הנצנים הם המוחין הבונים את הו"ן, ולהלן מסביר אך המוחין הללו משתלשלים מלמעלה למעלה מא"א דרך יסוד או"א ומשם לז"א וממשיכים המוחין לרדת דרך הדעת דז"א לנה"י שלו ומשם למלכות. ואומר כי הניצנים אלן אינון אבהן ג' מוחין כח"ב הנקראים אבות דעאלו במחשבה שעלו במחשבה, היינו שנכנסו באבא עילאה הוא החכמה הנקראת מחשבה. ואכן, בתחילה נכנסים אלו המוחין מא"א לאבא עילאה לכד והם ניתנים בנה"י דאבא. משם עאלו בעלמא דאתי המוחין הללו ניתנים בנה"י דאימא הנקראת עלמא דאתי ואתגניזו תמן לפי שנה"י דאבא נגזים בנה"י דאימא הרי שהמוחין אף הם נגזים שם ומתמן מנה"י דאימא נפקו יצאו המוחין אל הו"א בגניזו בעולם ואממירו גו נביאי קשוט ונחבאו בתוך נצח הודו הנקראים נביאי האמת. הסבר. מנה"י דאבא יוצאים המוחין הללו לז"א על ידי הדעת המתפשטת שלו, והדעת דז"א הוא גנו וממיר כי יורד דרך חוט השדרה עד שהמוחין באים לנה"י הנקראים נביאי אמת שהרי משם נחבאו כל הנביאים. וע"י שהמוחין הללו מתבשלים בנה"י אתיליד יוסף הוא יסוד צדיק ואממירו ביה והמוחין נחבאו בו, ביסוד דז"א, עד שכעת היחוד עאל יוסף בארעא קדישא נכנס היסוד במלכות ונציב לון תמן והקים אותה שם, כלומר, המוחין הללו הביאו את המלכות לירי גדלות והיא נבנית מכל עשר ספירות שבה.

וכדין נראו בארץ ואתגלו תמן ואו נראו בארץ ונתגלו שם. והענין הוא כי אין הנוקבא נבנית מעצמה אלא רק כאשר נגדל הז"א או נגדלת גם הנוקבא. ורצה הקב"ה במחשבת הבריאה שעיקר בנין וגדלות המלכות יהיה תלוי בעבודת בעלי הבחירה, לכן עשה שהמלכות תקבל מבעלה הז"א כאשר עבודת בני האדם נידונה בהנהגת המשפט שבו"א. ושואל ואימתי אתחזון ואימתי נראו המוחין במלכות, כלומר, מתי יש מצב של גדלות במלכות? ושואל כך שהרי אין זיווג הו"ן תדיה כיווג או"א אלא תלוי בעבודת ישראל קדושים. ועונה בשעתא דאתגלי קשת בעלמא ג' גוונים הקשת לכן אדום וירוק רומזים על תג"ת נה"י. וענין גילוי הקשת הוא

ההכנות הנ"ל דכתיב ותוצא הארץ, כדין ואו נראו בארץ.

עת הזמיר הגיע הוא זמן תחילת תיקון המלכות דא יום רביעי שהוא כנגד ספירת הנצח. וענינה הוא נצחוננו של עולם והטעם הוא לפי דהוה ביה זמיר ערצים, מארת חסר כיום הרביעי כתוב מארת, חסר ב' וזיו"ן. והרי האות ו' היא אות חיים, לכן אמרו על יום רביעי שהוא יום מארה ליפול בו אסכרה על התינוקות. ולפי שכיום זה יש שלימת החיצונים ר"ל, שהרי מארת כתיב ביה, לכן זה היום מועד לנצח החיצונים ולומר הערצים, דהיינו לומר ולהכרית כל החיצונים בעבודת הבורא ע"י לימוד תורה לשמה. ולכן ביום זה יצאה מידת נצח כדי שיהיה לישראל קדושים כח הנצחון להתגבר ביום זה להמחוק הדינים ולומר הערצים.

וקול התוד קול הוא בז"א, והתור היא המלכות. תורה שככתב הוא הז"א, ותורה שבע"פ היא המלכות. ואומר דא יום חמישי הוא יום חמישי שהוא כנגד ספירת הוד, ואומר כי הקול של הוד דז"א הוא התור שהיא המלכות דכתיב ישרצו המים ישרצו בגמטריא עולה תו"ר. ועוד, הרי נו"ה הם תרין כיעין שמהם מתבשל הזרע ולכן אומר למעבד תולדות לעשות תולדות, כי הם נותנים כח ביסוד לעשות תולדות שהם נשמות ישראל.

נשמע המלכות נקראת שמע כסוד שמע ישראל. והתיבה נשמע רומזת על המלכות השומעת מהיסוד בעת היחוד. ח"ש דא יום ששי הוא מידת היסוד שהוא משמיע אל המלכות וע"י התחברות היסוד עם המלכות נבראו נשמות בני"א דכתיב נעשה אדם כלומר, ביום ו' עולה המלכות למעלה שתוכל להמשיך אור עליון מכל עולם האצילות אל האדם, דהיינו שתהיה נשמתו כלולה מכל האצילות, ומבקשת נעשה אדם דהוה עתיד למקדם עשיה לשמיעה שעשו להקדים נעשה לנשמע במתן תורה. דכתיב הכא נעשה אדם שעלתה המלכות למעלה לבקש שיכלול האדם את כל מדרגות האצילות וכתיב התם נעשה ונשמע רמז להתגברות המלכות שהיא נחנית העשיה והיא קודמת לשמיעה. בארצנו. דא יום שבת שאו נודווג הת"ת עם המלכות דאיהו המלכות היא דוגמת ארץ החיים היא הבינה שהוא עוה"ב, עולם הנשמות עולם הנחמות. ואלמלא חטא אדה"ר היה

כביכול שלו הם מתלבשים בו ימי החול. וכיום השבת שהוא כנגד המלכות, אין בה כח לבור ולכן עולה אל הו"א באותו כח שניתן לה בימי החול, ועם הו"א עולה כיום השבת כל העולמות.

הנהגה אין לומר שכיום הראשון לכריאה כבר נראו כל הניצנים אלא כל יום ויום נראו המידות כלהלן: ביום הראשון לכריאה יצאו הגי'ר שבהם לא היתה השבירה, ועוד יצאה ספירת החסד ביום הראשון. ביום השני יצאה ספירת הגבורה וכיום השלישי יצאה הת"ת. עד שכאה השבת יצאו כל הו"ק ואז כולם נראו בארץ. מתוך דמשק אלעזר.

פתח עינים שש הקצוות מחסד עד יסוד הם הנקראים עינים ודיסוד נקרא פתח העינים. וכל העינים של חג"ת נ"ה תלויים ונכללים ביסוד המלכות מתכה ומצפה לפתח עינים זה. וכן מצניו כוהר (פרישת אחרי דף ע"א): א"ר יהודה מחציפותא דצדקת חרא נפקין כמה טבאן לעלמא (מחציפותה של צדקת אחת יצאו הרכה טובות לעולם) ומאן היא, תמר דכתיב ותשב כפחח עינים. וממשיך התנא: ואסתכלא באורייתא כולה ולא אשכחנא אתר דאקרי פתח עינים (והסתכלתי בכל התורה ולא מצאתי מקום הנקרא פתח עינים?) אלא דאי כלא סתים ורזא דרזין הוא (אלא דאי סוד יש כאן) מאן פתח עינים כ"ר? והוא יושב פתח אהל, וכתיב פתחו לי שערי צדק. עינים דכל עיינין להאי פתחא מצפאן. היצא מדברי זוהר שהפתח הוא היסוד שכל הספירות מצפים ותלויים בו.

המלכות עם ו"ק בין הכל הם שבעה עינים המשוטטים בארץ בעת היסוד שהם בסוד שבעה אלה עיני ה' תמיד המה המשוטטים בכל הארץ.

זהו שאמר כאן שאו מרום עיניכם, לאן? לאתר דכל עיינין תליאן ליה, למקום שכל העינים תלויות אליו והוא היסוד צדק. ולכאורה אינו מוכן שהרי מצניו בכמה מקומות כוהר האי עלימתא שפירתא דליתלה עיינין? והענין הוא כי הכוונה לחלה באותו זמן שאינה ביחוד עם כעלה. זהו שאין לה את העענין שהם ו"ק ד"א. ואכן אין היווג עם רחל לא ביום ולא בלילה רק בשחרית בעת התפלה.

כדין אתגליין אינון כי בזמן שהקשת נראית אז הם מתגלים ובהיא שעתא ובאותו זמן עת הזמיר הגיע, עדן לקצי חייבין מעלמא הזמן לקצי הרשעים מהעולם. אמאי אשחויבו ומדוע ניצלו בגין דהנצנים נראו בארץ, ואלמלא דנראו לא אשתארין בעלמא, ועלמא לא אתקיים בגלל שהנצנים נראו בארץ, ואלמלא היו נראים לא היה העולם מתקיים. ומאן מקיים עלמא וגרים לאבהן דאתגליין ומי מקיים העולם וגורם לאבות להתגלות קל ינוקי דלעאן באורייתא קול התינוקות העוסקים בתורה ובגין אינון רביין דעלמא ובגלל ילדים אלו שבעולם עלמא אשחויבו העולם ניצול.

לקבליהון כנגדם תורי זהב נעשה לך. אלין אינון ינוקי רביין עולמין אלה הם תינוקות, ילדים דכתיב ועשית שנים כרוכים זהב.

בראשית. ר' אלעזר פתח, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאו מרום עיניכם. לאן אתר לאיזה מקום. לאתר דכל עיינין תליאן ליה למקום שכל העינים תלויות בו ומאן איהו ומה הוא פתח עינים. ותמן תנדעון ושם תדעו דהאי סתים עתיקא דקיימא לשאלה שהעתיק הסתום הזה העומד לשאלה ברא אלה. ומאן איהו ומי הוא מ"י. ההוא

י ד י ד

ביאור המאמר

נ פ ש

קול התינוקות העוסקים בתורה. כי לעיל אמר וקול התור דא יום חמישי שהוא כנגד ספירת הוד. במקביל לכך אומר כאן קול התינוקות שלומדים תורה, אותיות התור. ואותם תינוקות של בית רבן נקראים לימודי ה' והם כנגד נ"ה וכן שני לוחות הברית אף הם כנגד נ"ה. ואכן, קול התורה הוא המעורר את ספירות נ"ה ושם מתבשל הודע ואז היסוד מוכן להתייחד עם המלכות ואז מקבלת כח להנצל מהחיצונים. ובגין אינון רביין דעלמא ובגלל ילדים אלו שבעולם עלמא אשחויבו המלכות הנקראת עולם, ניצלת מהחיצונים.

לקבליהון כנגדם יש עוד מי שמציל את המלכות מהחיצונים תורי הם נצח והוד זהב בחינת גבורות ממותקות בסוד חדב הארץ ההיא טוב. נעשה לך כלומר, הם הגורמים למלכות להנצל מהחיצונים. וממשיך אלין אינון נ"ה אלו הם ינוקי רביין עולמין תינוקות, ילדים של עולמות ת"מ שני עולמות בסוד מן העולם ועד העולם דכתיב ועשית שנים כרוכים זהב ומכאן ראה ששני הכרוכים הם בחינת נצח והוד דכתיב וכו'.

בראשית. ר' אלעזר פתח לאתר שרשבי נתן לו רשות. שאו מרום עיניכם ושואל לאן אתר לאיזה מקום אמר להם להביט ולראות מי ברא אלה? ועונה לאתר דכל עיינין תליאן ליה למקום שכל העינים תלויות בו. וממשיך לשואל ומאן איהו ומי הוא המקום שכל העינים תלויים בו? ועונה כי המקום הזה פתח עינים הוא היסוד. כי העינים הם ו"ק ד"א והיסוד הוא הפתח לחג"ת נ"ה אלה כי כולם מכוסים אצלו. ועיין בעיונים ד"ה פתח עינים. ותמן תנדעון ושם תדעו דהאי סתים עתיקא כי יסוד דעתיק, הוא א"ק נקרא סתום קיימא לשאלה עומד לשאלה. הסבר. היסוד נקרא סתום לפי שכל האורות מספירת חסד עד הוד כולם סתומים בו בהסתר והוא כולל את כולם. ולכן נקרא כ"ל. וענין היסוד כמו הדעת שאין ניכר בו שום פעולה אלא הוא כבית קיבול לאורות ורק בעת היחוד ניכרת פעולתו. וכיון שכל פעולתו היא רק בעת היווג לכן נקרא שהוא סתום. וכאן הכוונה ליסוד דעתיק הוא א"ק, אבל

עת היחוד של יסוד הכולל את חג"ת נ"ה. ועת היחוד הוא בשבת ור"ח ובמועדים כי אז נראים הניצנים דהא בשעתא דקשת אתחזי שהרי בזמנים הללו נמשכת הארה אל היסוד. וזה בסוד הפסוק שחת ימי המעשה יהיה סגור וכיום השבת יפתח. כי בימי החול שיש שלימה לחיצונים אותו שער יהיה סגור, אבל בשבת ור"ח נמשכת הארה דרך הדעת הוא עומד השדרה, אל היסוד ומשם אל המלכות ומשם עולות הנשמות תרי. וביסוד יש גווני הקשת כנ"ל. ובימי החול כאשר ישראל מעוררים רצון גדול גם אז נעשה היחוד אפילו בחול. ח"ש כדין אתגליין אינון אז מתגלים גווני הקשת, והניצנים נראים בארץ ובהיא שעתא ובאותו זמן שיש עת רצון ליחוד ת"מ אז ממילא הוא הזמן להכריע ולומר הערצים. ח"ש עת הזמיר הגיע לומר כל החיצונים שלא ינוקו מהאור הנמצא בדרך אל המלכות עדן הזמן לקצי חייבין מעלמא לקצי הרשעים מהעולם.

ושואל אמאי אשחויבו ומדוע ניצלה המלכות מכל החיצונים והקליפות הללו, ועונה בגין דהנצנים אלו ו"ק ד"א נראו בארץ שהתגלו במלכות וכדאי שגם המוחין מאו"א מתגלים בעת יחוד הו"ן ובגלל האור הרב שיש שם, נכרחים כל הערצים ואלמלא דנראו אם לא היו אותם ניצנים מתגלים במלכות לא אשתארין בעלמא לא היו אותם יחודים קדושים ניתנים להעשות, וגם המלכות היתה ח"ו נפגעת מאותם הקליפות ונשארת בבחינת נקודה בלבד. והענין הוא כי בענין היחוד נאמר ולא עמד איש בהתודע יוסף אל אחיו. והכוונה היא כי בזמן דקב"ה אתא לאודוונא בכנ"י אין שום כוחות חיצונים שם. ואם ח"ו ישגם כוחות ס"א שם, אין אותו יחוד מתקיים, ואז ועלמא לא אתקיים לא היה העולם מתקיים, שהרי רק ע"י שהניצנים נראו בארץ נברתו ונסתלקו כל הערצים הללו.

וכעת חזר לחילת הדברים ושואל ומאן מקיים עלמא ומי, כלומר, איזה כח מקיים את המלכות וגרים לאבהן דאתגליין וגורם לאבות, דהיינו המוחין להתגלות ולבנות אותה? והתשובה היא קל ינוקי דלעאן באורייתא

דאקרי מקצה השמים לעילא, דכלא קיימא ברשותיה זה הנקרא מקצה השמים למעלה שהכל קיים ברשותו. ועל דקיימא לשאלה ועל זה שעומד בשאלה ואיהו בארע סתים ולא אתגליא וכיון שהוא בדרך סתום ואינו מגולה אקרי מ"י נקרא מ"י דהא לעילא לית תמן שאלה שהרי למעלה אין שאלה. והאי קצה השמים אקרי מ"י וקצה השמים הזה נקרא מ"י. ואית אחרא לתתא ואקרי מ"ה ויש מקום אחר למטה הנקרא מ"ה. מה בין האי להאי מה בין זה לזה אלא קדמאה סתימאה דאקרי מ"י קיימא לשאלה אלא הראשון הסתום שנקרא מ"י, עומד לשאלה כיון דשאל בר נש ומפשפש לאסתכלא ולמנדע מדרגא לדרגא עד סוף כל דרגין כיון שנכנס אדם ומפשפש לדעת ממדרגה למדרגה עד סוף כל המדרגות כיון דמטי תמן מ"ה כיון שהגיע למקום מ"ה מה ידעת, מה אסתכלתא, מה פשפשתא, הא כלא סתים כדקדמיתא מה ידעת, מה אסתכלת, מה פשפשתא הרי הכל סתום כפי שהיה מראש. ועל רזא דנא כתיב ועל סוד זה כתוב מה אעידך מה אדמה לך.

כד אתחריב בי מקדשא כאשר נחרב בית המקדש נפק קלא יצא קול ואמר, מה אעידך ומה אדמה לך. בההוא מ"ה אעידך באותו מ"ה אעיד אותך בכל יומא ויומא אסהידת

מה אעידך וכו' כשם שה"י דאימא הם המוחין לז"א כך נה"י דז"א הם מוחין למלכות. וג' בחינות של מ"ה יש בז"א: א. בדעת דז"א המחבר את החכמה והכונה, ב. בת"ת דז"א המחבר את החסד והגבורה, ג. ביסוד דז"א המחבר את נז"ה. נמצא שכנגד נה"י דז"א שהם המוחין דנוקבא אומר מ"ה אעידך, כי אעידך הוא לשון ידע אדם לשון זיווג, נתינת המוחין. כנגד תג"ת אומר מה אדמה לך כי כשם שהז"א נקרא אדם כך המלכות נקראת אדמה כי לקחה את האות ה'. ועל מ"ה דתג"ת אומר מה אדמה לך כי בכחינה זו שניהם שרים כי מה שיש בת"ת יש גם במלכות. וכנגד חכ"ד אומר מה אשה לך כי אז הנוקבא באה להיות שוה בשוה עם הז"א ושניהם משתמשים בכתר אחד ואז שניהם שרים במ"ה שישנו ברעת המחבר את החו"ב. דמשק אלעזר.

אור דאתברי — אור הגנוז להלן לשונו הטהור של בעל הזוהר חי דף ג: בספר קודש קדשים של מורי ורבי דודי אחי אבי רבי מובהק שגדלני מנעורי על חיקו וסמך ידיו עלי ושמשתי לפניו מיום היותי בן שש שנה עד היותי בן עשרים ושש, קדשתו ומדריגתו מי ימלא מה שראו עיני ולא זר כי לא קבלתי אותו לרבי המובהק עד שהראה לי שיש לו מדרגות מן אלקי הקדוש הריב"ש טוב (הבעל שם טוב) ושבתו מי ימלא. זה לשונו הקדוש להבין כפל הלשון (הכוונה למה שלפנינו בעמ' ב) בלשון הזוהר: מכאן והלאה אור דאתברי ואתגניז ואתכליל בבירת. ויש כאן כפל לשון אתגניז ואתכליל. ומביא תשובת רבו הוא רבי צבי מדייטשוב המסתמך על הזוהר שלפנינו) עיין זוהר בלק, נהורא קדמא דברא קבי"ה הוה נהיז עד לא יכלין עלמא למסבליה. מה עבד קבי"ה, עבד נהורא לנהוריה לאתלבשא דא ברא. וכן כולו נהורין עד דעלמין כולו אתקיימו בקיומיהו ויכלין למסבלין. ובי"כ אתפשטו דרגין ואתלבשו נהורין, ואינן אקרון כנפים עלילאין. ועל דמטי להאי בקר דיוסף (הוא היסוד) ואהו נטיל כל נהורין עלילאין. ומגו דכל נהורין עלילאין ביה תליין, זידיה סליק מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא.

עד דעלמין דלתתא לא יכלין למיסבל. אתא דוד ואתקין חופאה להאי בקר דיוסף לקיימא עלמין דלתתא. ועל דא, בקר אערך לך ואצפה כד"א ורצפורה וזב טהור. אלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די. וזהו שכופל כאן דאתברי בסוד החסד נהורא קדמא דברא קבי"ה ואתגניז. על אותו הלבוש סוד כנפים, ואתכליל בבירת הוא אור היסוד הכולל כל נהורין עלילאין בקר דיוסף. עכ"ד של מורי ורבי דודי.

ואח"כ פירש עוד שיש י"ג תיבין בין אלהיים אלהיים ואח"כ חמש תיבין יהי אור והי אור וירא ואח"כ חמש תיבין את האור כי טוב ויכול ואח"כ חמש תיבין בין האור ובין החושך ויקרא. וסוד יהי אור ול"ב אור קדמא, והי אור צמצום. וסוד יהי אור ויהי אור וירא עולה תרפ"ז עולה תרפ"ז

נ פ ש

ביאור המאמר

י ד י ד

אין שם זיווג תדיר, וכן יש מקום להשגה ולשאלה. אלא כיון שהמלכות נוסלת האות ה' לעצמה, מהתיבה מ"י נשאר מ"ה. ועוד, כי המלכות מקבלת כל כוחותיה מהז"א הנקרא מ"ה שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א לכן יסוד ז"א המקבל מאימא נקרא מ"י ויסוד דנוקבא המקבל מ"ה נקרא מ"ה. וכן הוא בזהר פרשת תרומה דף קכ"ו. ושאל מה בין האי להאי מה בין מ"י למ"ה שהרי שניהם לשון שאלה אלא קדמאה יסוד דז"א שנברא קודם סתימאה דאקרי מ"י לפי שאורותיו סתומים ואינו בדיעה כלל לכן נקרא מ"י קיימא לשאלה עומד לשאלה, כי רק בומגים ידועים יש זיווג ז"ו"ן ואז יש מקום לשאלה מ"י הוא כיון דשאל בר נש כיון שהתחיל בן אדם להבין בענין היסוד והו"ק ומפשפש לאסתכלא ולמנדע מדרגא לדרגא וממשך לפשפש ולשאל בענין ו"ק דז"א המתלבשים בנוקבא וכו"ק רבינה המתלבשים בז"א וכך הלאה עד סוף כל דרגין עד שעולה למעלה מעלה כיון דמטי תמן כיון שהגיע למעלה למדרגת או"א, שם הוא בבחינת מה כלומר מה ידעת איזו ידיעה נוספה לך מה אסתכלתא מה ההתבוננות נתנה לך מה פשפשתא מה אתה מפשפש במקום גבוה כל כך כמו או"א הא כלא סתים כדקדמיתא הרי שם הכל סתום כפי שהיה מראש שהרי זיווג דאז"א הוא תדיר ואינם נפרדים זה מזה ואין לנו שם השגה כלל.

ועל רזא דנא כתיב ועל סוד זה כתוב מה אעידך והענין הוא כי ע"י שישאל נכנסו למקדש להקריב קרבנות, היו משפיעים במלכות בסוד שש בחינות שהם: ראשיכם, שבטיכם, וקניכם, שוטריכם, מפכם, נשיכם וכוז גרמו שהו"ק דז"א נכנסו ונתלבשו ב"ק שלה. מה אדמה לך ועיין בעיונים ד"ה מה אעידך וכו'.

כד אתחריב בי מקדשא כאשר נחרב בית המקדש ונסתלקו ו"ק דז"א מהמלכות נפק קלא יצא קול ואמר, מה אעידך וכו' מ"ה אעידך כאן אעידך הוא לשון תוכחה, ואומר באותו מ"ה הוא יסוד דמלכות, אעיד אותך בכל יומא ויומא אסהידת כך בכל יום העידותי כך שלא תגרמו הסתלקות אור ו"ק דז"א מהמלכות מיומין

הוא הדין ביסוד דז"א הנקרא סתום מאותו טעם. ובעת היחוד נעשית הקמת ברית קודש, לכן נקרא היסוד קיי"ם. ואומר כי היסוד קיימא לשאלה. כמו בשאלת כלי, אין הכלי נשאר אצל השואל אלא לזמן מובבל, כך כאן אין אורות התג"ה נכללים אצל היסוד אלא לשאלה, דהיינו לזמן מובבל כי מיד לאחר היחוד הם חוזרים למקומם. (ויש מפרשים דקיימא לשאלה היינו ניתן להשגה ולכן יש מקום לשאלה, כלומר, לשאלו מי הוא ומה הוא).

מי ברא אלה. ומאן איהו ומי הוא בחינת ברא אלה הני"ל? ועונה מ"י היסוד הנקרא מ"י לפי שיש בו חמישים שערי בינה העולה מ"ה ההוא דאקרי מקצה השמים לעילא זה הנקרא מקצה השמים. וההסבר הוא כי השמים הוא הת"ת והיא כוללת ו"ק נמצא שהקצה האחד של הת"ת הוא החסד והקצה השני הוא היסוד. ולכן אמר מקצה השמים, כלומר, הוא היסוד שהוא אחד מקצות הת"ת. וממשך לדבר על היסוד דכלא כל הארת הספירות קיימא ברשותיה כי בעת הזיווג נכללים כל ה' הספירות התג"ה ביסוד. (ויש מפרשים מ"י הוא הבינה ונקרא קצה השמים לפי שהו"ק של הבינה מתלבשים ב"ק העליונים של הז"א הנקרא שמים).

נקדים טעם. בזיווג או"א אין מקום לשאלה על היסוד כיון שהם תרין רעין דלא מתפרשין ואין היסוד ניכר כלל. אבל בזיווג הו"ן שאינו בתמידות, יש מקום לשאלו. עוד י"ל כי באז"א עילאה אין לנו השגה כלל לכן אין מקום לשאלה, אבל בזיווג התחתון יש לנו השגה ולכן יש מקום לשאלה. ויש ועל דקיימא לשאלה ועל זה שזיווג ז"ו"ן עומד לשאלה ואיהו היסוד בארע סתים ולא אתגליא פועל בדרך סתום ואינו מגולה כי פעולתו רק בעת היחוד כג"ל אקרי מ"י נקרא מ"י לשון שאלה דהא לעילא שהרי בזיווג או"א לית תמן שאלה אין מקום לשאלה. והאי קצה השמים שהוכרנו לעיל, יש לדייק כי רק למעלה בז"א היסוד אקרי מ"י נקרא היסוד מ"י, שהרי אית אחרא לתתא יש מקום אחר למטה, כלומר יסוד המלכות ושם אקרי מ"ה היסוד נקרא מ"ה. והענין כי לכאורה גם שם מן הראוי היה לקרא ליסוד מ"י שהרי

Handwritten notes at the bottom of the page, including the number 1102 and some illegible scribbles.